

Przewodnik praktyczny dla opiekunów

Tymczasowa ochrona małoletnich bez opieki uciekających z Ukrainy

Przewodnik praktyczny dla opiekunów

Tymczasowa ochrona małoletnich bez opieki uciekających z Ukrainy

Listopad 2022 r.

Tekst ukończono w listopadzie 2022 r.

Ani Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA), ani Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), ani żadna osoba działająca w imieniu EUAA/FRA nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania informacji zawartych w niniejszej publikacji.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2022

PDF ISBN 978-92-9403-180-8 doi: 10.2847/557 BZ-07-22-960-PL-N

© Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA), Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) 2022

Fotografia na okładce: Valeriy_G, © iStock, 2022

Kopiowanie dozwolone pod warunkiem podania źródła. Wykorzystywanie lub kopiowanie zdjęć i innych materiałów, co do których Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu nie przysługują prawa autorskie, wymaga bezpośredniej zgody właściciela praw.

Spis treści

Wykaz skrótów.....	4
O niniejszej serii przewodników praktycznych	5
Niniejszy przewodnik poświęcony tymczasowej ochronie	6
1. Czym jest tymczasowa ochrona?.....	7
2. Kim są dzieci, które uciekają z Ukrainy?.....	9
3. Co Ty jako opiekun musisz wiedzieć o tymczasowej ochronie?	11
3.1. Jakie są prawa dziecka korzystającego z tymczasowej ochrony?	11
3.1.1. Dotyczy wszystkich dzieci	11
3.1.2. Małoletni bez opieki.....	13
3.1.3. Dzieci, którym towarzyszy opiekun formalnie wyznaczony przez organy ukraińskie.....	15
3.2. Jak działa tymczasowa ochrona?	18
3.3. W jaki sposób tymczasowa ochrona jest powiązana z innymi procedurami?	19
4. Co musisz zrobić jako opiekun?	23
Załączniki	28
Zasoby dodatkowe.....	28
4.1. Schemat dotyczący roli opiekuna w kontekście tymczasowej ochrony	30

Wykaz skrótów

Termin	Definicja
Biuro UNHCR	Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców
decyzja wykonawcza Rady	decyzja wykonawcza Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzająca istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony
dyrektywa w sprawie tymczasowej ochrony	dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami
EUAA	Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu
FRA	Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej
Konwencja o prawach dziecka	Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
państwa członkowskie	państwa członkowskie Unii Europejskiej
państwa UE+	państwa członkowskie Unii Europejskiej i kraje stowarzyszone
UE	Unia Europejska

O niniejszej serii przewodników praktycznych

Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu (EUAA) i Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) wspólnie opracowały szereg przewodników praktycznych dla opiekunów małoletnich bez opieki, którzy wymagają ochrony międzynarodowej. Celem jest zapewnienie wsparcia opiekunom w ich codziennych zadaniach i obowiązkach podczas procedury azylowej, w tym dotyczących systemu dublińskiego i tymczasowej ochrony. W związku z tym, w serii przewodników praktycznych omówione zostaną następujące zagadnienia:

- tymczasowa ochrona,
- wprowadzenie do problematyki ochrony międzynarodowej,
- standardowa procedura azylowa,
- specjalne procedury azylowe, takie jak system dubliński lub procedura graniczna.

Po zapoznaniu się z tymi przewodnikami praktycznymi opiekun będzie w stanie bardziej kompetentnie informować i skuteczniej wspierać małoletnich w trakcie procedury, a tym samym pomagać im lepiej zrozumieć znaczenie podejmowanych kroków. Będzie to sprzyjać konstruktywnemu uczestnictwu małoletniego i poprawi jego zdolność do podejmowania świadomych decyzji.

Odpowiednie funkcjonowanie systemów opieki ma zasadnicze znaczenie dla działania w najlepszym interesie dziecka i poszanowania praw dziecka. Opiekunowie odpowiadają za zagwarantowanie uwzględnienia wszelkich potrzeb prawnych, społecznych, medycznych i psychologicznych dziecka w ramach całej specjalnej procedury do momentu zapewnienia mu trwałego rozwiązania.

Podczas przygotowywania praktycznych przewodników EUAA i FRA przeprowadziły konsultacje z europęjską siecią opieki w formie szybkiej oceny potrzeb, aby określić cele i tematykę publikacji.

Seria będzie obejmować kilka broszur, schematów blokowych i plakatów i będzie można ją dostosować do kontekstu krajowego, w którym wspólnie funkcjonują opiekunowie i dzieci. Z tego właśnie powodu w publikacji zamieszczono ramki z możliwością edycji.

Mając na uwadze potrzeby grupy docelowej serii, przewodniki opracowano na podstawie podręcznika dotyczącego opieki wydanego przez FRA i Komisję Europejską ⁽¹⁾; ponadto są one zgodne z treścią modułów szkoleniowych FRA dla opiekunów ⁽²⁾.

⁽¹⁾ FRA i Komisja Europejska, *Opieka nad dziećmi pozbawionymi opieki rodzicielskiej – Podręcznik służący wzmocnieniu systemów opieki w celu uwzględnienia szczególnych potrzeb dzieci będących ofiarami handlu ludźmi*, 30 czerwca 2014 r.

⁽²⁾ Strona internetowa FRA poświęcona e-uczeniu się jest dostępna pod adresem: <https://e-learning.fra.europa.eu/>

Niniejszy przewodnik poświęcony tymczasowej ochronie

Głównym tematem niniejszego przewodnika jest tymczasowa ochrona. Jest to pierwszy materiał z serii publikacji skierowanych do opiekunów. Jego zadaniem jest pomóc opiekunom wyznaczonym przez państwo członkowskie UE do wspierania małoletnich wysiedlonych z Ukrainy przy rejestrowaniu się w celu uzyskania tymczasowej ochrony i korzystania z przysługujących im praw.

Przewodnik składa się z czterech części:

1. Czym jest tymczasowa ochrona?

Informacje ogólne o ochronie i prawach określonych w dyrektywie w sprawie tymczasowej ochrony.

2. Kim są dzieci, które uciekają z Ukrainy?

W tym rozdziale przedstawiono najbardziej typowe sytuacje, w jakich dzieci przybywają z Ukrainy do UE.

3. Co Ty jako opiekun musisz wiedzieć o tymczasowej ochronie?

Ten rozdział jest poświęcony prawom dzieci objętych tymczasową ochroną, a także rejestracji w celu uzyskania tymczasowej ochrony lub innego dostępnego dla małoletnich statusu prawnego; z tego względu może być przedmiotem zainteresowania opiekunów.

4. Co Ty jako opiekun musisz wiedzieć o tymczasowej ochronie?

W niniejszym rozdziale wyjaśniono, jaki wpływ może mieć tymczasowa ochrona na Twoje codzienne zadania i jakie środki bezpieczeństwa należy stosować w tym kontekście.

Przewodnik zawiera również dwa załączniki, w których zamieszczono:

- a) **Dodatkowe zasoby** z hiperłączami do dodatkowych informacji na temat tymczasowej ochrony.
- b) **Schemat**, na którym przedstawiono najważniejsze zadania wynikające z Twojej roli jako opiekuna na poszczególnych etapach tymczasowej ochrony.

W przewodniku zastosowano ponadto dwa rodzaje elementów dodatkowych:

- **Niebieskie ramki** z możliwością edycji, które można uzupełnić informacjami specyficznymi dla danego kraju.
- **Ramki „Wskazówka”** – znajdziesz w nich przydatne rozwiązania lub porady, które możesz wykorzystać w codziennej pracy.

1. Czym jest tymczasowa ochrona?

Tymczasowa ochrona jest nadzwyczajnym środkiem mającym na celu zapewnienie natychmiastowej i tymczasowej ochrony w przypadku masowego napływu wysiedleńców z państw spoza UE, którzy nie mogą wrócić do swojego państwa pochodzenia. Podstawę prawną stanowi dyrektywa Rady 2001/55/WE (dyrektywa w sprawie tymczasowej ochrony) ⁽³⁾, przyjęta po konfliktach w byłej Jugosławii w 2001 r., ale zastosowana po raz pierwszy dopiero w marcu 2022 r. po inwazji wojskowej Rosji na Ukrainę.

W dyrektywie w sprawie tymczasowej ochrony określono szereg praw przysługujących beneficjentom ⁽⁴⁾:

- dokument pobytowy obejmujący cały okres trwania tymczasowej ochrony (który może trwać od jednego roku do trzech lat);
- odpowiednie informowanie o tymczasowej ochronie;
- dostęp do zatrudnienia, z uwzględnieniem zasad obowiązujących w zawodach oraz krajowej polityki rynku pracy i ogólnych warunków zatrudnienia;
- dostęp do odpowiedniego zakwaterowania;
- dostęp do pomocy społecznej lub środków do życia, jeśli jest to konieczne;
- dostęp do opieki medycznej;
- dostęp do edukacji dla dzieci;
- możliwości edukacyjne dla osób dorosłych, kształcenie zawodowe i praktyczne zdobywanie umiejętności zawodowych;
- możliwości łączenia rodzin w określonych okolicznościach;
- gwarancje dostępu do procedury azylowej;
- dostęp do usług bankowych, np. otwarcie podstawowego rachunku bankowego;
- możliwość przemieszczenia się do innego państwa UE przed wydaniem dokumentu pobytowego;
- możliwość swobodnego poruszania się po państwach UE (innych niż państwo członkowskie zamieszkania) przez 90 dni w okresie 180 dni od wydania dokumentu pobytowego w przyjmującym państwie UE.

Dyrektywa w sprawie tymczasowej ochrony została uruchomiona, aby umożliwić osobom uciekającym z Ukrainy ubieganie się o tymczasową ochronę i natychmiastowy dostęp do

⁽³⁾ [Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami \(Dz.U. L 2125 z 20.7.2001\).](#)

⁽⁴⁾ Zob. strona internetowa Komisji Europejskiej na temat tymczasowej ochrony dostępna tutaj: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/common-european-asylum-system/temporary-protection_en

ochrony w UE. W decyzji wykonawczej Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. ustanowiono następujące kategorie wysiedleńców (art. 2 ust. 1):

- Obywatele Ukrainy i ich rodziny.
- Bezpaństwowcy lub obywatele państw trzecich innych niż Ukraina, którzy korzystali z ochrony międzynarodowej lub równoważnej ochrony krajowej, i ich rodziny.

Państwa członkowskie muszą ponadto zastosować tymczasową ochronę albo odpowiednią ochronę przewidzianą w ich prawie krajowym w odniesieniu do bezpaństwowców i obywateli państw trzecich innych niż Ukraina, którzy przed dniem 24 lutego 2022 r. posiadali wydane w Ukrainie zezwolenie na pobyt stały i którzy nie są w stanie w bezpiecznych i trwałych warunkach powrócić do kraju lub regionu pochodzenia.

Państwa członkowskie mogą rozszerzyć tymczasową ochronę na inne kategorie osób, dlatego beneficjentami tymczasowej ochrony w Twoim kraju ⁽⁵⁾ mogą być też inni wysiedleńcy z Ukrainy.

Dodatkowe kategorie beneficjentów w Twoim kraju

Sprawdź w przepisach krajowych, czy są dodatkowe grupy osób, które mogą korzystać z tymczasowej ochrony. Dalsze informacje na ten temat znajdziesz w następujących źródłach:

- Strona internetowa platformy [Who is Who EUAA](#), dotyczącej tymczasowej ochrony
- Strona internetowa „[Solidarność UE z Ukrainą](#)”
- Opracowany przez FRA [przegląd przepisów krajowych wdrażających dyrektywę w sprawie tymczasowej ochrony w wybranych państwach członkowskich](#).

Ponadto osoby uprawnione do tymczasowej ochrony mają prawo do sporządzenia i złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej (azyłu) lub, jeśli istnieje procedura przyznawania statusu bezpaństwowca, wniosku o uznanie za bezpaństwowca.

Wskazówka

Zapoznaj się ze [stroną informacyjną Komisji Europejskiej dla osób uciekających z Ukrainy przed wojną](#). Strona jest dostępna w językach angielskim, ukraińskim i rosyjskim i zawiera szczegółowe informacje na temat praw, a także dane kontaktowe odpowiednich organów we wszystkich państwach członkowskich.

⁽⁵⁾ Art. 7 ust. 1 dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony.

2. Kim są dzieci, które uciekają z Ukrainy?

Wielu wysiedleńców z Ukrainy to dzieci, którym zazwyczaj towarzyszy jeden rodzic, członkowie rodziny lub spokrewnione osoby dorosłe albo pracownicy opiekuńczy lub opiekunowie z placówek ukraińskich. Niektóre z nich mogą więc być uznane za małoletnich bez opieki, podczas gdy inne pozostają pod opieką.

Małoletni bez opieki, w tym małoletni oddzieleni od bliskich

W ramach tymczasowej ochrony dzieci przybywające z Ukrainy będą uznawane za **małoletnich bez opieki**, gdy przybywają na terytorium UE bez towarzystwa osób dorosłych, odpowiedzialnych za nie w sensie prawnym lub zwyczajowo, i pozostają na tym terytorium, dopóki nie są objęci opieką takich osób, lub też osoby nieletnie, które zostają pozostawione bez opieki po przybyciu na terytorium państwa członkowskiego ⁽⁶⁾.

Małoletni bez opieki mogą obejmować dzieci, które są **oddzielone od bliskich**, czyli pozostają w towarzystwie spokrewnionych lub znanych im (niespokrewnionych) osób dorosłych. W niektórych przypadkach rodzice mogą upoważnić ⁽⁷⁾ inne osoby dorosłe do podróżowania z dzieckiem lub zapewnienia mu tymczasowej opieki. Może to być na przykład przypadek ukraińskiej matki podróżującej z dziećmi własnymi i dziećmi z innej rodziny. Niektóre z tych dzieci mogą przybyć bez rodziców ani odpowiadających za nich osób dorosłych i możesz zostać wyznaczony na ich opiekuna.

Dzieci wysiedlone z Ukrainy, które są objęte zakresem decyzji wykonawczej Rady ⁽⁸⁾, uzyskują prawo do ochrony, opieki i dostępu do wszystkich praw podstawowych natychmiast po przybyciu do UE. Aby możliwe było zapewnienie dziecku skutecznego dostępu do wszystkich praw i zabezpieczeń, organy powinny powziąć wiadomość o jego obecności tak szybko, jak to możliwe. Dzieci nieobjęte zakresem decyzji wykonawczej Rady mogą podlegać innym systemom ochrony na szczeblu krajowym lub regionalnym, gdzie należy ocenić zasadę najlepszego zabezpieczenia interesów oraz zasadę non-refoulement.

Na podstawie indywidualnych okoliczności każdego przypadku należy ustalić, czy osoba dorosła towarzysząca dziecku może być odpowiednia do sprawowania tylko bieżącej opieki, czy również sprawowania władzy rodzicielskiej, co spowoduje, że dziecko nie będzie uznawane za małoletniego bez opieki.

W przypadku gdy dzieci przybywają z osobami dorosłymi, które nie posiadają dokumentów potwierdzających, że sprawują tymczasową opiekę nad dzieckiem, właściwe organy Twojego kraju mogą zdecydować, że w interesie dziecka jest wyznaczenie towarzyszącej mu osoby dorosłej na opiekuna dziecka zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie w sprawie

⁽⁶⁾ Art. 2 lit. f) dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony.

⁽⁷⁾ Rada Notariatów Unii Europejskiej, [Tools for Cross-Border Notarial Practice – cross-check Ukrainian children](#) [Narzędzia do prowadzenia transgranicznej praktyki notarialnej – kontrola krzyżowa dzieci z Ukrainy].

⁽⁸⁾ [Decyzja wykonawcza Rady \(UE\) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r.](#) stwierdzająca istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony (Dz.U. L 71 z 4.3.2022).

tymczasowej ochrony. W przeciwnym razie towarzysząca osoba dorosła może być uznana za odpowiedzialną za sprawowanie bieżącej opieki, a także może zostać wyznaczony lokalny opiekun, który będzie pomagać dziecku lub towarzyszącej mu osobie dorosłej w procedurach krajowych i w uzyskaniu dostępu do usług krajowych.

Ocena tego, czy osoba dorosła towarzysząca dziecku, która nie posiada decyzji o sprawowaniu opieki wydanej w Ukrainie, jest odpowiednia, by zostać opiekunem

Sprawdź w przepisach krajowych, kto jest organem odpowiedzialnym za ocenę zdolności i kwalifikacji osoby dorosłej towarzyszącej dziecku do występowania w roli opiekuna lub zostania opiekunem dziecka, oraz jak przebiega właściwa procedura.

Dzieci, którym towarzyszy opiekun wyznaczony przez ukraińskie właściwe organy

W przypadku Ukrainy mamy do czynienia z dwiema innymi kategoriami dzieci, którym towarzyszy opiekun wyznaczony przez ukraińskie właściwe organy. Dzieci te są zatem, z prawnego punktu widzenia, dziećmi pozostającymi pod opieką, ale potrzebują również dodatkowej ochrony i wsparcia ze strony krajowego systemu ochrony dzieci.

Te dwie kategorie to ⁽⁹⁾:

- dzieci, które przebywały w ukraińskich placówkach i które często przybywają do UE w grupach i w towarzystwie opiekuna wyznaczonego przez ukraińskie właściwe organy;
- dzieci, które przybywają do UE w towarzystwie opiekuna wyznaczonego przez ukraińskie właściwe organy.

W zależności od indywidualnych okoliczności dotyczących dziecka i opiekuna wyznaczonego w Ukrainie, jako uzupełnienie opieki powierzonej opiekunowi może być potrzebne wsparcie i nadzór ze strony służb ochrony dzieci w państwie przyjmującym. Wsparcie to może przyjmować następujące formy:

- Rejestracja dzieci w systemie ochrony dzieci i monitorowanie ich sytuacji.
- Zmiana opiekuna lub sposobu zapewnienia opieki.
- Pomoc w aspektach praktycznych związanych z zapewnieniem dostępu do szkoły, opieki zdrowotnej itp. Może to obejmować np. pomoc w zrozumieniu i wypełnianiu formularzy administracyjnych.
- Zapewnienie dzieciom i ich opiekunom wyznaczonym w Ukrainie dostępu do mechanizmów skargowych.
- Sprawdzenie, czy w przypadku niektórych procedur dzieci potrzebują lokalnego opiekuna „pomocniczego” lub przedstawiciela prawnego.

⁽⁹⁾ Komisja Europejska, *Unaccompanied and Separated Children fleeing from war in Ukraine – FAQs on Registration, Reception and Care* [Małoletni bez opieki i oddzieleni od bliskich, uciekający przed wojną w Ukrainie – często zadawane pytania dotyczące rejestracji, przyjmowania i opieki], 2022.

3. Co Ty jako opiekun musisz wiedzieć o tymczasowej ochronie?

Jako opiekun musisz wiedzieć:

- czy dziecko może potrzebować tymczasowej ochrony;
- jakie są prawa dzieci w ogóle, a także jakie dodatkowe prawa przysługują małoletnim bez opieki i oddzielonym od bliskich;
- jak zarejestrować dziecko w celu objęcia go tymczasową ochroną w państwie przyjmującym;
- jakie inne warianty prawne, które mogą być odpowiednie w danym przypadku, są dostępne dla dzieci – mogą to być: ochrona międzynarodowa, ochrona ofiar handlu ludźmi, ochrona ze względu na wiek, szczególna ochrona w przypadku przemocy domowej itp.;
- jak uzyskać dostęp do pomocy prawnej w celu określenia najodpowiedniejszej ścieżki uregulowania pobytu dziecka.

3.1. Jakie są prawa dziecka korzystającego z tymczasowej ochrony?

3.1.1. Dotyczy wszystkich dzieci

Wszystkie dzieci, także te uciekające z Ukrainy, mają zapewnione wszystkie prawa określone w Konwencji ONZ o prawach dziecka ⁽¹⁰⁾. W dyrektywie w sprawie tymczasowej ochrony ustanowiono szczególne obowiązki państw członkowskich w zakresie ochrony dzieci, a Komisja Europejska wydała zalecenia dotyczące sposobu ich wypełniania ⁽¹¹⁾.

W dyrektywie w sprawie tymczasowej ochrony przypomniano, że wszystkie decyzje dotyczące dzieci muszą być podejmowane z uwzględnieniem **zasady zabezpieczenia najlepszego interesu dziecka** zgodnie z Konwencją o prawach dziecka ⁽¹²⁾ i Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej ⁽¹³⁾.

Od wszystkich osób pracujących z dziećmi wymagana jest **ocena** indywidualnej sytuacji dziecka i jego potrzeb.

⁽¹⁰⁾ Zgromadzenie Ogólne ONZ, [Konwencja o prawach dziecka](#), 20 listopada 1989 r., Organizacja Narodów Zjednoczonych, Zbiór traktatów ONZ, t. 1577.

⁽¹¹⁾ [Komunikat Komisji](#) w sprawie wytycznych operacyjnych dotyczących wykonania decyzji wykonawczej Rady 2022/382 stwierdzającej istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującej wprowadzeniem tymczasowej ochrony (Dz.U. C 126I z 21.3.2022).

⁽¹²⁾ Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 Konwencji o prawach dziecka.

⁽¹³⁾ Art. 24 [Karty praw podstawowych Unii Europejskiej](#), 26 października 2012 r., 2012/C 326/02.

Dzieci muszą być **informowane** o stosowanych w ich sprawie procedurach w zrozumiałym dla nich języku.

Przy podejmowaniu decyzji dotyczących dziecka należy wysłuchać jego **opinii** i nadać im odpowiednią wagę, stosownie do wieku i stopnia dojrzałości dziecka.

Dzięki **zintegrowanej reakcji w zakresie ochrony dzieci** należy zapewnić, by znajdowały się one w centrum uwagi, a także koordynację działań odpowiednich organów w poszczególnych postępowaniach, w których uczestniczą dzieci.

Dzieci wysiedlone z Ukrainy mają prawo do natychmiastowego dostępu do **systemu edukacji** na takich samych warunkach jak obywatele państw członkowskich i obywatele UE. W praktyce oznacza to, że powinny one uzyskać dostęp do krajowego systemu edukacji, gdy tylko jest to fizycznie możliwe i gdy okaże się, że dzieci spełniają warunki uzyskania tymczasowej ochrony oraz że mogą uczestniczyć w oferowanych kursach i zajęciach w odpowiednich warunkach. Powyższe ma zastosowanie:

- nawet jeśli procedura wydania dokumentu pobytowego jest jeszcze w toku;
- w przypadku małoletnich bez opieki, nawet jeśli procedury wyznaczenia opiekuna/przedstawiciela i określenia rodzaju opieki nadal trwają lub gdy dziecko znajduje się w tymczasowym miejscu zakwaterowania.

W państwach, w których przewidziano ustawowe uprawnienie do wczesnej **edukacji** i opieki nad dzieckiem lub w których opieka ta jest obowiązkowa, należy zapewnić dostęp do niej dzieciom korzystającym z tymczasowej ochrony na takich samych warunkach jak obywatelom kraju przyjmującego.

Należy wziąć pod uwagę dokumenty potwierdzające poziom wykształcenia uzyskany w Ukrainie (np. ukończenie szkoły średniej, poziom A1 znajomości języka angielskiego, ukraińskie platformy internetowe itp.).

Komisja Europejska zaleca, aby w celu ułatwienia małoletnim dostępu do systemu edukacji oraz uczestnictwa w tym systemie zapewnić im **środki wsparcia**, takie jak zajęcia przygotowawcze ⁽¹⁴⁾. Takie środki wsparcia obejmują wspieranie przyswajania języka państwa przyjmującego (w ramach powszechnego systemu kształcenia lub zajęć przygotowawczych umożliwiających szybkie przejście do standardowego systemu kształcenia), ocenę poziomu kompetencji uczniów, udzielanie uczniom i rodzicom informacji o państwie przyjmującym, wsparcie psychologiczne oraz wsparcie dla nauczycieli i innych specjalistów.

Dzieciom należy zapewnić dostęp do **opieki zdrowotnej**, w tym opieki profilaktycznej i opieki w zakresie zdrowia psychicznego, a także pomocy psychospołecznej. Dzieci przybywające do Twojego kraju mogą borykać się z problemami dotyczącymi zdrowia fizycznego lub psychicznego lub doświadczać napięcia psychicznego w związku ze skutkami konfliktu, a

⁽¹⁴⁾ Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury, [Supporting the inclusion of displaced children from Ukraine in education: considerations, key principles and practices for the school year 2022-2023](#) [Wspieranie włączenia dzieci wysiedlonych z Ukrainy do systemu edukacji: aspekty wymagające uwzględnienia, kluczowe zasady i praktyki na rok szkolny 2022/23], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2022.

zatem mogą wymagać specjalnej opieki. Dzieciom tym należy zagwarantować regularną i specjalistyczną opiekę zdrowotną na takich samych warunkach jak dzieciom będącym obywatelami państwa przyjmującego.

Organy powinny zapewnić dzieciom **dostosowane do wieku informacje** na temat sytuacji, przysługujących im praw oraz dostępnych procedur i usług. Organy powinny zapewnić, by wszyscy specjaliści pracujący z dziećmi – w tym personel graniczny – byli **odpowiednio przeszkoleni** oraz by w stosownych przypadkach **zaangażowane były osoby zawodowo zajmujące się ochroną dzieci** ⁽¹⁵⁾.

3.1.2. Małoletni bez opieki

Małoletni bez opieki mają, oprócz praw wymienionych powyżej, szczególne potrzeby w zakresie ochrony dzieci i dlatego przysługują im dodatkowe prawa i zabezpieczenia. Tymczasowa ochrona zapewnia małoletnim bez opieki pełną ochronę i szybki dostęp do następujących praw.

Prawo do przedstawicielstwa

Wyznaczenie opiekuna/przedstawiciela powinno nastąpić najszybciej, jak to możliwe. Może to nastąpić poprzez wyznaczenie tymczasowego opiekuna w oczekiwaniu na wyznaczenie stałego opiekuna lub poprzez wyznaczenie organizacji odpowiedzialnej za opiekę nad małoletnimi i ich ochronę bądź w drodze jakiegokolwiek innego odpowiedniego przedstawicielstwa. Jak uznała Komisja Europejska ⁽¹⁶⁾, „odpowiednie przedstawicielstwo” zakłada konieczność dostosowania go do szczególnych potrzeb dzieci, a w szczególności ocenę najlepszego interesu dziecka i działanie w tym interesie.

Opiekunowie lub przedstawiciele muszą posiadać niezbędną wiedzę specjalistyczną w zakresie opieki nad dzieckiem, aby zapewnić najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka. Przedstawicielstwo może być powierzone tylko tym osobom, które nie są notowane za wcześniejsze przestępstwa na szkodę dzieci („weryfikacja”) ⁽¹⁷⁾.

Wśród małoletnich bez opieki przybywających z Ukrainy są także dzieci podróżujące pod opieką osób spokrewnionych lub przyjaciół rodziny, ale nieposiadające formalnie wyznaczonego opiekuna. Organy odpowiedzialne za ochronę dzieci powinny być o nich informowane, aby mogły ocenić, jakie wsparcie jest im potrzebne. Może ono obejmować wyznaczenie towarzyszącej osoby dorosłej na opiekuna prawnego, przy jednoczesnym wyznaczeniu lokalnego opiekuna „pomocniczego”, który będzie wspierać opiekuna prawnego w wykonywaniu zadań. Innym wariantem może być wyznaczenie opiekuna prawnego z

⁽¹⁵⁾ [Wytyczne operacyjne](#) dotyczące wykonania decyzji wykonawczej Rady 2022/382 w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującej wprowadzeniem tymczasowej ochrony (2022/C 126 I/01).

⁽¹⁶⁾ Komisja Europejska, [Unaccompanied and Separated Children fleeing from war in Ukraine – FAQs on Registration, Reception and Care](#) [Małoletni bez opieki i oddzieleni od bliskich, uciekający przed wojną w Ukrainie – często zadawane pytania dotyczące rejestracji, przyjmowania i opieki], 2022.

⁽¹⁷⁾ Na podstawie art. 10 [dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE](#) z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępującej decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (Dz.U. L 335/1 z 17.12.2011).

państwa przyjmującego przy jednoczesnym powierzeniu opieki osobie dorosłej towarzyszącej dziecku. Rozwiązanie powinno być wypracowane zgodnie z najlepszym interesem dziecka.

Poszukiwanie członków rodziny i łączenie rodzin

Organy muszą jak najszybciej rozpocząć procedury poszukiwania i identyfikacji członków rodziny dziecka, którzy mogą przebywać w innych miejscach. Jeżeli zidentyfikowano członków rodziny, należy jak najszybciej rozpocząć procedury łączenia dziecka z członkami rodziny, jeżeli leży to w najlepszym interesie dziecka.

Członkowie rodziny są zdefiniowani w art. 15 dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony jako:

- rodzina nuklearna dziecka: rodzice dziecka i rodzeństwo lub – jeśli dzieci są z własną rodziną – własny małżonek/partner i dzieci;
- bliscy krewni: bliscy krewni, którzy mieszkali razem jako jedna rodzina w czasie, kiedy nastąpiły wydarzenia prowadzące do masowego napływu, i którzy byli całkowicie lub częściowo zależni od beneficjenta w tym czasie.

Małoletni bez opieki, których członkowie rodziny korzystają z tymczasowej ochrony w innym państwie członkowskim, powinni zostać z nimi połączeni (zgodnie z art. 15 i 26 dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony), przy uwzględnieniu opinii dziecka, stosownie do jego wieku i stopnia dojrzałości oraz biorąc pod uwagę najlepszy interes dziecka.

Ponadto małoletni bez opieki przybywający z Ukrainy, których członkowie rodziny przebywają w innym państwie członkowskim i są objęci innym systemem prawnym, mogą zostać z nimi połączeni również zgodnie z innymi instrumentami prawa UE (np. dyrektywą 2003/86/WE (18), dyrektywą 2004/38/WE (19), rozporządzeniem (UE) nr 604/2013 (20)) w stosownych przypadkach lub na podstawie prawa krajowego (21).

Umieszczenie dziecka we właściwym miejscu

¹⁸ [Dyrektywa Rady 2003/86/WE](#) z dnia 22 września 2003 r. w sprawie prawa do łączenia rodzin (Dz.U. L 251 z 3.10.2003).

⁽¹⁹⁾ [Dyrektywa 2004/38/WE](#) Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz.U. L 158 z 30.4.2004).

⁽²⁰⁾ [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) nr 604/2013](#) z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca (wersja przekształcona) (Dz.U. L 180 z 29.6.2013).

⁽²¹⁾ [Komunikat w sprawie wytycznych operacyjnych](#) dotyczących wykonania decyzji wykonawczej Rady 2022/382 stwierdzającej istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującej wprowadzeniem tymczasowej ochrony (2022/C1261/01), 21.3.2022.

W dyrektywie w sprawie tymczasowej ochrony ⁽²²⁾ określono wymóg, aby organy umieszczały małoletnich bez opieki:

- a) ze spokrewnionymi osobami dorosłymi;
- b) w rodzinie zastępczej;
- c) w ośrodkach recepcyjnych przystosowanych do przyjmowania dzieci lub w innych miejscach, które są odpowiednie dla dzieci;
- d) lub pod opieką osoby, która zajmowała się dzieckiem w czasie ucieczki.

W miarę możliwości należy zapewnić, by rodzeństwo i członkowie rodziny przebywali razem, biorąc pod uwagę najlepszy interes dziecka oraz jego opinię, stosownie do jego wieku i stopnia dojrzałości.

W miarę możliwości priorytetowo należy traktować alternatywy dla opieki zinstytucjonalizowanej, takie jak rodziny zastępcze lub opieka świadczona na poziomie społeczności, rozwiązania umożliwiające częściowo samodzielne bytowanie dla nastolatków w wieku powyżej 16 lat itp.

Rodzinom zastępczym i społecznościom/organizacjom, którym na mocy prawa krajowego powierza się opiekę nad małoletnimi pozbawionymi opieki korzystającymi z tymczasowej ochrony, należy również zapewnić zasiłki rodzinne i celowe na dzieci, nad którymi przejęły one opiekę, zgodnie z prawem krajowym państwa przyjmującego.

3.1.3. Dzieci, którym towarzyszy opiekun formalnie wyznaczony przez organy ukraińskie

Dzieci, które przebywały w placówkach ukraińskich, przybywają do Europy zazwyczaj w stosunkowo dużych grupach, często w towarzystwie opiekunów, pracowników socjalnych lub nauczycieli z tej samej ukraińskiej placówki, w której przebywały. Niektóre z tych dzieci mogą mieć niepełnosprawność fizyczną lub zaburzenia psychiczne i wymagać specjalnej opieki.

Zadaniem organów jest znalezienie odpowiednich rozwiązań środowiskowych i alternatywnych związanych z zapewnieniem opieki tym grupom dzieci, np. mniejsze grupy 5–6 dzieci mogłyby korzystać z pomocy różnych specjalistów i być zakwaterowane razem w bliskim sąsiedztwie z innymi grupami, tak aby mogły pozostawać w kontakcie. Alternatywne rozwiązania w zakresie opieki powinny zapewniać odpowiednią równowagę między potrzebą zachowania więzi między członkami grupy a zapewnieniem wysokiej jakości opieki zgodnie z

⁽²²⁾ Zgodnie z art. 16 ust. 2 [dyrektywy Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r.](#) w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz.U. L 2125 z 20.7.2001).

procesem deinstytucjonalizacji, zasadą zabezpieczenia najlepszego interesu dziecka i Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych ⁽²³⁾.

Inny, do pewnego stopnia podobny przypadek to dzieci, które przybywają z członkami lub przyjaciółmi rodziny i którym właściwe organy ukraińskie formalnie przydzieliły opiekuna przed opuszczeniem Ukrainy. Opiekunowie wyznaczeni w Ukrainie, którzy sami również są wysiedleńcami, mogą potrzebować wsparcia w dwóch aspektach.

Uznawanie i weryfikacja ukraińskich dokumentów stwierdzających wyznaczenie opiekuna

Ukraina i wszystkie państwa członkowskie są umawiającymi się państwami konwencji haskiej z 1996 r. o odpowiedzialności rodzicielskiej i ochronie dzieci ⁽²⁴⁾. Na podstawie art. 23 ust. 1 tej konwencji dokument stwierdzający wyznaczenie opiekuna będzie automatycznie uznawany w państwach członkowskich bez konieczności przeprowadzania formalnej procedury, jeżeli leży to w najlepszym interesie dziecka. Autentyczność dokumentów stwierdzających wyznaczenie opiekuna może być również weryfikowana w indywidualnych przypadkach przy wsparciu organów centralnych powołanych na podstawie konwencji haskiej z 1996 r. oraz konsulatów Ukrainy. We wszystkich przypadkach przy udostępnianiu informacji o dziecku należy uwzględniać kwestie związane z danymi osobowymi i bezpieczeństwem w odniesieniu do konkretnej sytuacji.

Organy centralne mogą udzielić pomocy w uzyskaniu od organów ukraińskich dowodów i wyjaśnień dotyczących sytuacji małoletnich bez opieki (zlokalizowanie rodziców w Ukrainie i skontaktowanie się z nimi, poszukiwanie członków rodziny, dokumentacja itp.). Dodatkowo organy centralne wyznaczone na podstawie rozporządzenia Rady (UE) 2019/1111 ⁽²⁵⁾ mogą służyć pomocą w sytuacjach, gdy potrzebne są informacje lub współpraca sądowa między państwami członkowskimi. Może to mieć miejsce na przykład wtedy, gdy dziecko umieszczone w jednym państwie członkowskim ma rodzeństwo w innym państwie członkowskim i potrzebne są informacje lub rozważane jest przeniesienie dziecka.

⁽²³⁾ Komisja Europejska, *Unaccompanied and Separated Children fleeing from war in Ukraine – FAQs on Registration, Reception and Care* [Małoletni bez opieki i oddzieleni od bliskich, uciekający przed wojną w Ukrainie – często zadawane pytania dotyczące rejestracji, przyjmowania i opieki], 2022. Zgromadzenie Ogólne ONZ, *Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych: rezolucja/przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne*, 24 stycznia 2007 r., A/RES/61/106.

⁽²⁴⁾ Haska Konferencja Prawa Prywatnego Międzynarodowego, *Konwencja* o jurysdykcji, prawie właściwym, uznawaniu, wykonaniu i współpracy w zakresie odpowiedzialności rodzicielskiej oraz środków ochrony dzieci, przyjęta 19 października 1996 r.

⁽²⁵⁾ *Rozporządzenie Rady (UE) 2019/1111 z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie jurysdykcji, uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich i w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej oraz w sprawie wprowadzenia dziecka za granicę (wersja przekształcona).*

Wskazówka

- Dane kontaktowe organu centralnego w Twoim kraju znajdziesz tutaj: <https://www.hcch.net/en/states/authorities>
- Europejska Sieć Sądowa dostarcza dalszych informacji na temat europejskich i międzynarodowych instrumentów mających zastosowanie do dzieci uciekających z Ukrainy w arkuszu informacyjnym dostępnym tutaj: https://e-justice.europa.eu/38593/PL/children_from_ukraine__civil_judicial_cooperation?init=true
- Rada Notariatów Unii Europejskiej opracowała formularz umożliwiający rodzicom wyrażenie woli dotyczącej wyjazdu dziecka z Ukrainy i wykonywania władzy rodzicielskiej – jest on dostępny tutaj: <https://enn-rne.eu/crossCheckUkrainianChildren>

Wspieranie opiekunów wyznaczonych przez organy ukraińskie w rozeznaniu się w systemie krajowym

Jak wspomniano powyżej, małoletni bez opieki i oddzieleni od bliskich mogą korzystać z pomocy opiekunów z Ukrainy, którzy byli za nich odpowiedzialni przed wyjazdem z Ukrainy, czy to w placówkach, czy jako rodziny zastępcze. Niektóre osoby dorosłe towarzyszące dzieciom mogły zostać ich opiekunami w wyniku wysiedlenia, a także zostały do tego formalnie wyznaczone.

Opiekunowie, którzy sami są wysiedleńcami, mogą potrzebować dodatkowego i szczególnego wsparcia, aby rozeznąć się w procedurach i osiągnąć niezbędny poziom niezależności społeczno-ekonomicznej, zwłaszcza gdy są również odpowiedzialni za bieżącą opiekę nad dzieckiem (dziećmi). Ponadto niektórzy nie są profesjonalnymi opiekunami oraz mają niewielkie doświadczenie i kwalifikacje odnośnie do wykonywania zadań opiekuna. W tym kontekście bardzo ważne jest wypracowanie sposobów wspierania opiekunów w ich zadaniach związanych ze sprawowaniem opieki.

Niektóre kraje opracowały nowe formy wsparcia dla opiekunów wyznaczonych w Ukrainie lub służących dodatkowemu wspieraniu dzieci pozostających pod ich opieką. Poniżej znajduje się kilka przykładów ⁽²⁶⁾:

- niektóre włoskie sądy ds. nieletnich czasami wyznaczały lokalnych *protutori* (opiekunów pomocniczych), aby wspierać opiekunów formalnych lub nieformalnych z Ukrainy;

⁽²⁶⁾ Komisja Europejska, *Unaccompanied and Separated Children fleeing from war in Ukraine – FAQs on Registration, Reception and Care* [Małoletni bez opieki i oddzieleni od bliskich, uciekający przed wojną w Ukrainie – często zadawane pytania dotyczące rejestracji, przyjmowania i opieki], 2022.

- Niderlandy powierzyły krajowemu organowi opieki Nidos odpowiedzialność za zapewnienie tymczasowej/dodatkowej opieki nad dziećmi, których opiekunowie zostali wyznaczeni w Ukrainie, w celu wsparcia tych ostatnich w realizacji ich zadań;
- Belgia rozważa umożliwienie wprowadzenia „lekkiej” opieki, tj. systemu, w którym opiekun lokalny wspierałby opiekuna ukraińskiego (i mógłby w związku z tym podejmować się lżejszych zadań niż pełna opieka, a w konsekwencji zajmować się większą liczbą dzieci).

Wskazówka

Zbiór dobrych praktyk oferowanych ukraińskim opiekunom w całej Unii Europejskiej jest dostępny na stronie europejskiej sieci opieki ⁽²⁷⁾.

3.2. Jak działa tymczasowa ochrona?

Dzieci uzyskują prawo do ochrony, pełnej opieki i dostępu do wszystkich praw podstawowych natychmiast po przybyciu do Twojego kraju. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, gdy rejestracji w celu objęcia dziecka tymczasową ochroną musi dokonać rodzic/opiekun/przedstawiciel, ale procedura jego wyznaczenia lub uznania opiekuna/przedstawiciela jest jeszcze w toku.

Rejestracja małoletnich bez opieki i oddzielonych od bliskich nie ogranicza się jedynie do rejestracji w celu uzyskania tymczasowej ochrony, ale obejmuje również rejestrację na granicy przy wjeździe do państwa przyjmującego oraz rejestrację przez organy odpowiedzialne za ochronę dzieci w państwie przyjmującym.

Nie wszystkie organy odpowiedzialne za ochronę dzieci prowadzą rejestr dzieci pozostających pod ich opieką, stąd też odpowiednio wczesne skierowanie do służb ochrony dzieci będzie niezbędne do objęcia dziecka ochroną i monitorowania jego sytuacji, a nawet do wszczęcia procedury wyznaczenia opiekuna.

Rejestracja przez służby ochrony dzieci jest odrębnym krokiem od rejestracji w celu uzyskania tymczasowej ochrony. Objęcie dzieci tymczasową ochroną wiąże się z uzyskaniem przez nie szczególnego zestawu praw i szybkiego dostępu do usług. Dlatego tak ważne jest, aby jak najszybciej zarejestrować dzieci w celu uzyskania tymczasowej ochrony.

Rejestracja w celu uzyskania tymczasowej ochrony

Organy muszą zarejestrować dane osobowe dziecka:

⁽²⁷⁾ Europejska sieć opieki, *Spotlight on practices regarding guardianship for unaccompanied and separated children arriving in the EU from Ukraine* [Przegląd praktyk dotyczących opieki nad małoletnimi bez opieki i oddzielonymi od bliskich, przybywającymi do UE z Ukrainy], ostatnia aktualizacja: 21 lipca 2022 r.

- imię i nazwisko;
- obywatelstwo lub status bezpaństwowca;
- datę i miejsce urodzenia;
- stan cywilny;
- przynależność rodzinną;
- wymagane mogą być też zdjęcie, odciski palców i podpis.

W przypadku małoletniego oddzielonego od bliskich dane te powinny zawierać również informacje o osobie dorosłej, która towarzyszy dziecku.

W przypadku małoletniego bez opieki organy muszą jak najszybciej wyznaczyć opiekunów/przedstawicieli. Może to nastąpić poprzez wyznaczenie tymczasowego opiekuna w oczekiwaniu na wyznaczenie stałego opiekuna lub poprzez zapewnienie przedstawicielstwa przez organizację odpowiedzialną za opiekę nad małoletnimi i ich ochronę lub w drodze jakiegokolwiek innego odpowiedniego przedstawicielstwa.

W przypadku konieczności wymiany informacji o zarejestrowanym dziecku z innymi państwami członkowskimi (np. w przypadku łączenia rodzin) dane te mogą być wymieniane za pośrednictwem DubliNet, sieci elektronicznej wykorzystywanej do przekazywania informacji między organami krajowymi, o której mowa w rozporządzeniu (UE) nr 604/2013 ⁽²⁸⁾.

Po zarejestrowaniu dziecka w celu uzyskania tymczasowej ochrony organy mogą potwierdzić, że jest ono beneficjentem tymczasowej ochrony, i wydadzą dokument pobytowy na czas trwania ochrony, określony na jeden rok z możliwością przedłużenia.

Rejestracja tymczasowej ochrony w Twoim kraju

Zapoznaj się z przepisami krajowymi, by zrozumieć, jak dokonać rejestracji tymczasowej ochrony w swoim kraju. Przydatne informacje można znaleźć na platformie Who is Who EUAA pod tym adresem: <https://whoiswho.euaa.europa.eu/Pages/Temporary-protection.aspx>

3.3. W jaki sposób tymczasowa ochrona jest powiązana z innymi procedurami?

Środki zwalczania handlu ludźmi i zapobieganie zaginięciom dzieci

Małoletni i małoletni bez opieki są bardzo narażeni na proceder handlu ludźmi.

⁽²⁸⁾ Komisja Europejska, „Transmission of asylum applications between member states - DubliNet now operational” [„Przekazywanie wniosków o udzielenie azylu między państwami członkowskimi – DubliNet już działa!”, Bruksela, IP/03/1271, 19 września 2003 r.

Zdecydowana większość osób uciekających z Ukrainy to kobiety i dzieci ⁽²⁹⁾. Przy wdrażaniu wszystkich działań podejmowanych przez urzędników i specjalistów, w tym Ciebie jako opiekuna, należy brać pod uwagę podejście oparte na równouprawnieniu płci i prawach dziecka.

Powinna istnieć możliwość śledzenia dzieci od momentu opuszczenia Ukrainy do momentu ich przybycia do kraju docelowego. Twoim obowiązkiem jako opiekuna jest upewnienie się, że dzieci są zarejestrowane w kraju ich obecnego pobytu lub zamieszkania. Małoletni bez opieki powinni być rejestrowani przez organy odpowiedzialne za ochronę dzieci w krajach docelowych w celu jak najszybszego wszczęcia procedur służących zapewnieniu im opieki.

Współpraca i zaangażowanie organizacji międzynarodowych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego posiadających wiedzę fachową w dziedzinie ochrony dzieci ułatwi dzieciom dostęp do odpowiednich usług i wsparcia.

Dzieci ewakuowane z placówek i małoletni bez opieki są również szczególnie narażeni na wykorzystywanie przez handlarzy ludźmi. Równie ważne jest, by zwracać szczególną uwagę na wyższe ryzyko handlu dziećmi niepełnosprawnymi lub dziećmi z innymi specjalnymi potrzebami ⁽³⁰⁾.

Zgodnie ze wspólnym planem działania Komisji Europejskiej na rzecz zwalczania handlu ludźmi ⁽³¹⁾ środki zwalczania handlu ludźmi powinny obejmować:

- przeprowadzanie kontroli i zapewnienie właściwej weryfikacji wszystkich osób dorosłych pracujących z dziećmi, w szczególności z rodzin zastępczych, zgodnie z najlepszym interesem dziecka;
- sesje z dziećmi służące podnoszeniu świadomości społecznej, stosownie do ich stopnia dojrzałości i zdolności rozumienia;
- szkolenia dla urzędników, którzy mają kontakt z potencjalnymi ofiarami;
- infolinie 24/7.

Jako opiekun musisz być świadomy zagrożeń zarówno offline, na przykład w kontekście ofert zakwaterowania prywatnego, jak i online, w tym w mediach społecznościowych i internecie.

⁽²⁹⁾ Eurostat, „[Ukrainians granted temporary protection in July](#)” [Ukraińcy uzyskali w lipcu tymczasową ochronę], 9 lipca 2022 r.

⁽³⁰⁾ Komisja Europejska, „[Common Anti-Trafficking Plan to address the risks of trafficking in human beings and support potential victims among those fleeing the war in Ukraine – Under the lead of the EU Anti-trafficking Coordinator](#)” [„Wspólny plan przeciwdziałania handlowi ludźmi w celu wyeliminowania ryzyka handlu ludźmi i wsparcia potencjalnych ofiar wśród osób uciekających przed wojną w Ukrainie – pod przewodnictwem Koordynatora ds. Zwalczania Handlu Ludźmi”], 2022.

⁽³¹⁾ Komisja Europejska, „[Common Anti-Trafficking Plan to address the risks of trafficking in human beings and support potential victims among those fleeing the war in Ukraine – Under the lead of the EU Anti-trafficking Coordinator](#)” [„Wspólny plan przeciwdziałania handlowi ludźmi w celu wyeliminowania ryzyka handlu ludźmi i wsparcia potencjalnych ofiar wśród osób uciekających przed wojną w Ukrainie – pod przewodnictwem Koordynatora ds. Zwalczania Handlu Ludźmi”], 2022.

Jeżeli dziecko padło ofiarą handlu ludźmi, zastosowanie mają przepisy unijnej dyrektywy w sprawie zwalczania handlu ludźmi ⁽³²⁾.

Reprezentując przesiedlonych małoletnich bez opieki, ważne jest, aby przeanalizować środki ochronne mające zapobiec zaginięciu dziecka.

Wskazówka

W przypadku zaginięcia dziecka należy natychmiast powiadomić organy ścigania, udzielić informacji na temat dziecka i poinformować infolinię umożliwiającą zgłaszanie przypadków zaginięcia dzieci 116 000 (numer działający w 31 krajach europejskich, w tym we wszystkich państwach członkowskich). Informacje dotyczące poszczególnych krajów można również znaleźć na stronie internetowej Missing Children Europe „Missing Children Ukraine” dostępnej tutaj: <https://missingchildreneurope.eu/ukraine/>

W przypadku zaginięcia dziecka jako opiekun powinien poinformować organy ścigania. Ponadto organy krajowe mogą rejestrować zaginięcie w odpowiednich międzynarodowych i krajowych bazach danych, w tym w Systemie Informacyjnym Schengen (SIS) ustanowionym rozporządzeniem (UE) 2018/1862 ⁽³³⁾, w notach Interpolu i bazie danych Europolu.

Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że zaginione dziecko przekroczyło granicę, funkcjonariusze organów ścigania powinni wprowadzić wpis do SIS ⁽³⁴⁾. SIS umożliwia funkcjonariuszom wprowadzanie nie tylko wpisów „reaktywnych” o dzieciach, które zaginęły, ale również wpisów „zapobiegawczych” dotyczących różnych sytuacji, takich jak:

- dzieci, które są zagrożone uprowadzeniem przez rodzica, członka rodziny lub opiekuna;
- dzieci, którym grozi nielegalne wywiezienie za granicę lub którym należy uniemożliwić podróżowanie dla ich własnej ochrony przed handlem ludźmi lub przed zmuszeniem do aktywnego udziału w działaniach wojennych.

Ochrona międzynarodowa

Dzieci objęte tymczasową ochroną lub dzieci nieobjęte zakresem dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony mają prawo w dowolnym momencie ubiegać się o ochronę międzynarodową.

⁽³²⁾ [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE](#) z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępująca decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW (Dz.U. 101 z 15.4.2011).

⁽³³⁾ [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2018/1862](#) z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie utworzenia, funkcjonowania i użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen (SIS) w dziedzinie współpracy policyjnej i współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, zmiany i uchylenia decyzji Rady 2007/533/WSiSW oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1986/2006 i decyzji Komisji 2010/261/UE (Dz.U. L 312 z 7.12.2018).

⁽³⁴⁾ Art. 32 rozporządzenia w sprawie SIS.

Obowiązkiem opiekuna jest zapewnienie wysokiej jakości pomocy prawnej, aby pomóc dziecku i wesprzeć je przy podejmowaniu decyzji, która ścieżka prawna leży w jego najlepszym interesie. Czasami, w zależności od indywidualnej sytuacji każdego dziecka, ubieganie się o azyl może leżeć w najlepszym interesie dziecka. W takim przypadku opiekun powinien wesprzeć dziecko w złożeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej. Tymczasowa ochrona może zostać zawieszona, dopóki dziecko ma status i prawa osoby ubiegającej się o udzielenie ochrony międzynarodowej. Jeżeli po rozpatrzeniu wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zostanie on odrzucony, a obecna tymczasowa ochrona nadal będzie obowiązywała w UE, dziecko ponownie uzyska status osoby korzystającej z tymczasowej ochrony. Należy pamiętać o praktyce stosowanej w Twoim kraju, aby zdecydować, czy oprócz statusu osoby korzystającej z tymczasowej ochrony zalecić zwrócić się o ochronę międzynarodową.

Krajowa ochrona dzieci

Niektóre państwa ustanowiły inne krajowe drogi ochrony w swoich przepisach krajowych. W przypadku małoletnich bez opieki należy zapoznać się ze wszystkimi dostępnymi drogami prawnymi, aby móc ocenić, która z nich jest korzystniejsza dla dziecka, a w razie potrzeby poprosić o poradę. Na przykład małoletni bez opieki może nie kwalifikować się do tymczasowej ochrony lub może nie spełniać kryteriów kwalifikujących do statusu uchodźcy, ale może zostać zakwalifikowany do uzyskania ochrony humanitarnej lub może otrzymać zezwolenie na pobyt ze względu na małoletniość lub ze względu na fakt pobierania nauki. Niektóre kraje uznają dokument pobytowy wydany w ramach programów integracji społecznej dla młodych dorosłych, którzy byli pod opieką służb ochrony dzieci, gdy po osiągnięciu pełnoletniości przekształcono ten dokument w dokument pobytowy wydany w celu podjęcia studiów lub pracy.

Alternatywne drogi prawne dostępne w Twoim kraju

Zapoznaj się z przepisami krajowymi, by uzyskać informacje na temat alternatywnych dostępnych dróg prawnych w odniesieniu do dzieci.

4. Co musisz zrobić jako opiekun?

Rozwijanie pozytywnych/opartych na zaufaniu relacji opiekuna z dzieckiem ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia skutecznych usług i należytej reprezentacji. Ważne jest również, aby wszyscy inni specjaliści pracujący z dziećmi rozwijali pozytywne relacje z dzieckiem i rodziną (chyba że istnieją przesłanki wskazujące, że kontakt z rodziną nie leży w najlepszym interesie dziecka).

Zrozumienie i poszanowanie opinii, mocnych stron, potrzeb i celów dziecka ma kluczowe znaczenie dla rozwoju pozytywnej relacji. Ta oparta na zaufaniu relacja pomoże Tobie i innym organom w podejmowaniu decyzji zgodnie z najlepszym interesem dziecka.

Wzmocnienie u dziecka poczucia odpowiedzialności dzięki zaangażowaniu go w proces decyzyjny zachęci je do większego zaangażowania.

Wskazówka

Jako opiekun możesz doskonalić swoje umiejętności, aby lepiej wspierać dziecko i przyłączyć się do starań innych osób zawodowo zajmujących się ochroną dzieci. FRA i Komisja Europejska opracowały szczegółowy praktyczny podręcznik na temat funkcji opiekunów małoletnich bez opieki, który jest dostępny we wszystkich językach UE pod adresem: <https://fra.europa.eu/en/publication/2014/guardianship-children-deprived-parental-care>

Kurs online opracowany przez FRA we współpracy z europejską siecią opieki będzie dostępny online na platformie edukacyjnej FRA pod koniec 2022 r. pod adresem: <https://e-learning.fra.europa.eu/>

Istotne jest, by rozważyć następujące kwestie, szczególnie w odniesieniu do małoletnich bez opieki w kontekście dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony.

Ochrona najlepszego interesu dziecka dzięki udziałowi w ocenie i zapewnieniu dzieciom odpowiedniego dostępu do procedur.

Jako opiekun masz prawo zainicjować ocenę konkretnej sytuacji dziecka, które reprezentujesz, z udziałem właściwych organów i wspierać jej przeprowadzenie. Ocena ta powinna obejmować ryzyko zaginięcia dziecka w ciągu najbliższych dni po oddaniu go pod Twoją opiekę. Jako opiekun powinieneś być świadomy i wiedzieć, jak reagować na potrzeby dzieci, które doświadczyły przemocy domowej lub nadużyć, w tym wykorzystywania seksualnego. Opiekunowie powinni być również zaangażowani w indywidualne plany opieki, regularnie dostosowywane do zmieniających się potrzeb dziecka.

W ocenie tej należy również rozważyć i zbadać wszystkie **możliwe drogi prawne** dla dziecka, takie jak tymczasowa ochrona, ochrona międzynarodowa, uznanie bezpaństwowości lub jakakolwiek inna dostępna ochrona krajowa (np. zezwolenie na pobyt ze względu na małość dziecka, zezwolenie na pobyt w ramach ochrony krajowej, na przykład ze względów humanitarnych, naukowych lub zdrowotnych, specjalna ochrona ofiar przemocy domowej). W zależności od kraju zadanie to mogą wykonać: opiekun, organy odpowiedzialne za ochronę dzieci lub inny specjalista wspierany przez opiekuna.

Jako opiekun powinieneś pomóc w ustaleniu i wdrożeniu **trwałego rozwiązania**. Być może, gdy będzie to bezpieczne, będziesz musiał rozważyć powrót dziecka do Ukrainy i jego reintegrację w tym państwie. W zależności od indywidualnego przypadku i w oparciu o ocenę najlepszego interesu, powrót do Ukrainy może nie być możliwy lub konieczne może być rozważenie innych trwałych rozwiązań. Na przykład integracja dziecka w państwie przyjazdu, jeżeli dziecko złożyło wniosek o ochronę międzynarodową lub inny status legalnego pobytu i otrzymało go; lub przesiedlenie do państwa trzeciego⁽³⁵⁾. Należy zawsze zapewnić poszanowanie zasady non-refoulement, a dzieciom należy zapewnić odpowiednie informacje oraz możliwość wyrażenia swoich poglądów i bycia wysłuchanymi.

Wykonywanie zastępstwa prawnego, wspieranie dziecka w procedurach prawnych oraz zapewnianie dostępu do pomocy prawnej i doradztwa prawnego

→ **Rejestracja.** Jako opiekun powinieneś wspierać dziecko w rejestracji w celu uzyskania tymczasowej ochrony lub w stosowaniu innych odpowiednich procedur. Mogą zaistnieć przypadki, w których, w zależności od okoliczności, ubieganie się o ochronę międzynarodową może być lepszym rozwiązaniem dla dziecka. Należy również dokonać należytej oceny pod kątem łączenia rodzin. Opiekun powinien wspierać dziecko także w tej procedurze.

→ **Podczas obowiązywania tymczasowej ochrony** i w trakcie prowadzenia innych procedur prawnych opiekun powinien towarzyszyć dziecku w spotkaniach administracyjnych, a także w ewentualnych przesłuchaniach i rozmowach. Jako opiekun powinieneś wspierać dziecko podczas powiadamiania go o decyzjach, w tym o ewentualnej relokacji lub przeniesieniu do innego kraju bądź o innych trwałych rozwiązaniach.

Możesz potrzebować pomocy prawnej lub porady prawnej, aby zrozumieć sytuację i pomóc dziecku w uzyskaniu tymczasowej ochrony oraz, w razie potrzeby, we wszczęciu postępowania odwoławczego.

Ogólnie rzecz biorąc, oczekuje się, że będziesz działać jako rzecznik dziecka i wspierać jego prawa w kontaktach z różnymi organami państwowymi i usługodawcami oraz w toku określonych procedur.

⁽³⁵⁾ Komisja Europejska, Plan działania w zakresie małych dzieci bez opieki (2010–2014), COM(2010) 213 final, Bruksela, 6 maja 2010 r., s. 12.

Ułatwienie uczestnictwa dziecka poprzez informowanie go i wysłuchiwanie jego opinii oraz tworzenie przestrzeni do rozważenia opinii dziecka przez inne podmioty

Dzieci muszą być **odpowiednio informowane**, aby móc kształtować swoją opinię i aktywnie uczestniczyć w procedurze. Jako opiekun powinieneś poinformować dziecko o jego prawach, dostępnych usługach i poszczególnych procedurach, w tym o podejmowaniu konkretnych kroków i możliwych wynikach procedur.

Dziecko może nie otrzymać odpowiednich informacji, może źle je zrozumieć lub zapomnieć o nich. Ty, jako opiekun, masz obowiązek upewnić się, że odpowiednie przyjazne dziecku informacje docierają do niego w języku, który dziecko rozumie.

Wskazówka

Skierowana do dzieci ulotka EUAA na temat dyrektywy w sprawie tymczasowej ochrony może być przydatna, aby poinformować je o ich prawach.

Jest dostępna w różnych językach, w tym w języku ukraińskim pod adresem: <https://euaa.europa.eu/publications/what-you-need-know-about-temporary-protection-children>

W dyrektywie w sprawie tymczasowej ochrony (art. 16 ust. 2) ustanawia się również **prawo dziecka do bycia wysłuchanym** w kontekście wyznaczania miejsca umieszczenia dziecka. Prawo to ma zastosowanie do wszystkich decyzji dotyczących dziecka, w tym w odniesieniu do świadczenia usług oraz w kontekście postępowania administracyjnego i sądowego. Dzieci mają różne potrzeby w zakresie wyrażania swojej opinii i bycia wysłuchanymi, na przykład niektóre dzieci mogą być nieśmiałe, mogą mieć zaburzenia słuchu lub mówienia, inne mogą potrzebować tłumacza ustnego. Niektóre dzieci mogą być przyzwyczajone do formułowania i wyrażania swojej opinii, dla innych może to być trudniejsze. Opiekun powinien również radzić sobie z oczekiwaniami dziecka, ponieważ decyzje władz nie zawsze mogą być zgodne z wolą dziecka.

Uciekającym z Ukrainy małoletnim bez opieki urzędnicy i usługodawcy będą musieli zapewnić dostęp do tłumacza ustnego oraz zagwarantować przestrzeganie standardów jakości usług tłumaczeniowych. Tłumacze ustni nie powinni ingerować w treść i meritum przekazu, powinni zachować neutralność i nie powinni onieśmiać dziecka. Płeć tłumacza może mieć znaczenie dla dziecka, więc warto zapytać dziecko o jego preferencje w tej kwestii, zwłaszcza gdy jest ono ofiarą przemocy lub wykorzystywania lub gdy komunikacja dotyczy innych delikatnych kwestii. Internetowe/wirtualne tłumaczenie telefoniczne może być przydatne w przypadkach, gdy potrzebne są szybki dostęp i anonimowa usługa oraz gdy usługi tłumaczenia ustnego na język ukraiński lub inne języki mówione nie są dostępne lokalnie.

Zapewnienie bezpieczeństwa i dobrego samopoczucia dziecka

Ważnym zadaniem jest rozpoznanie specjalnych potrzeb dziecka i reagowanie na nie, w tym poprzez zapewnianie mu potrzebnych usług, takich jak te wyszczególnione poniżej.

→ **Zakwaterowanie.** W dyrektywie w sprawie tymczasowej ochrony (art. 16) zobowiązuje się państwa członkowskie do zapewnienia małoletnim bez opieki zakwaterowania i przewiduje się umieszczanie ich u dorosłych krewnych, w rodzinie zastępczej, w ośrodkach recepcyjnych lub pod opieką osoby, która zajmowała się nimi podczas ucieczki. Jako opiekun powinieneś zapewnić, by zakwaterowanie było odpowiednie dla dziecka oraz by opinia dziecka dotycząca miejsca, w którym ma ono zostać umieszczone, została również uwzględniona, jak wskazano w art. 16 ust. 2. Opiekun ma również obowiązek nadzorować pobyt dziecka u krewnych lub podmiotu sprawującego opiekę, aby upewnić się, że dziecko dobrze sobie radzi. Jeśli dziecko przyjeżdża z grupą dzieci, np. z drużyną sportową lub z grupą z placówki ukraińskiej, zaleca się, aby dzieci mogły utrzymywać bliski kontakt z pozostałymi członkami tej grupy, unikając jednak ponownego umieszczenia dziecka w placówce.

→ **Dostęp do edukacji.** W dyrektywie w sprawie tymczasowej ochrony (art. 14 ust. 1) przyznaje się osobom w wieku poniżej 18 lat dostęp do systemu edukacji na takich samych warunkach, jakie mają obywatele państwa przyjmującego. Jako opiekun powinieneś się upewnić, że dostęp do edukacji o wysokiej jakości został zapewniony i że dziecko jest zapisane do szkoły. Może zaistnieć potrzeba wsparcia dziecka w zakresie wszelkich wymogów administracyjnych, na przykład w celu zatwierdzenia poprzednich stopni lub dyplomów bądź ułatwienia dostępu do lekcji języka.

→ **Dostęp do pomocy medycznej lub innej.** W dyrektywie w sprawie tymczasowej ochrony (art. 13 ust. 4) zakwalifikowano małoletnich bez opieki jako osoby, które wymagają szczególnej pomocy, a zatem są uprawnione do pomocy medycznej lub innej. Może to obejmować np. wsparcie psychologiczne dla dzieci będących świadkami zbrodni wojennych lub usługi dla dzieci będących ofiarami zgwałcenia. Jako opiekun powinieneś zadbać o to, by dziecko zostało skierowane w odpowiednie miejsce oraz by miało skuteczny dostęp do usług wsparcia.

→ **Łączenie rodzin.** Jako opiekun powinieneś wspierać bliskie kontakty z rodzicami dziecka, chyba że istnieją powody, by sądzić, że nie leży to w najlepszym interesie dziecka. Gdy dzieci nie mają kontaktu z rodzicami lub członkami rodziny bądź nie znają miejsca ich pobytu, jako opiekun powinieneś zainicjować poszukiwanie członków rodziny lub zachęcić władze do jego zainicjowania. Po odnalezieniu rodziny powinieneś wspierać połączenie rodziny, oceniwszy, że poszukiwanie i połączenie rodziny leży w najlepszym interesie dziecka.

Procedura łączenia rodzin w Twoim państwie

Zapoznaj się z przepisami krajowymi, aby dowiedzieć się, która organizacja jest odpowiedzialna za poszukiwanie członków rodziny w Twoim państwie, oraz uzyskać informacje na temat procedury łączenia rodzin.

Staraj się być pośrednikiem w kontaktach z innymi specjalistami

Jako opiekun masz obowiązek zapewnić dziecku wszystkie niezbędne usługi, takie jak usługi prawne, socjalne, zdrowotne, psychologiczne, materialne i edukacyjne. W tym celu powinieneś utrzymywać regularny kontakt z dzieckiem i działać w porozumieniu z innymi agencjami, organami, usługodawcami oraz innymi osobami. Opiekun jest osobą kontaktową dla dziecka i łącznikiem między dzieckiem a specjalistami, którzy zapewniają mu opiekę i pomoc. Może to obejmować, w przypadku dzieci z placówek ukraińskich, współpracę z ukraińskim opiekunem lub osobą dorosłą, która towarzyszyła grupie dzieci w drodze do UE.

Opiekun powinien również ułatwiać dziecku kontakt i komunikację z innymi specjalistami, gdy jest to konieczne. Opiekun ma także obowiązek szanować i popierać prawo dziecka do bycia wysłuchanym oraz ułatwiać mu udział w podejmowaniu wszystkich decyzji, które go dotyczą.

Twoim obowiązkiem jako opiekuna jest również monitorowanie sytuacji dziecka i wsparcie innych zaangażowanych specjalistów w celu zapewnienia, by wszystkie świadczone usługi były odpowiednie i służyły najlepszym interesom dziecka.

Załączniki

Zasoby dodatkowe

EUAA

Platforma Who is Who EUAA jest źródłem informacji na temat kluczowych zainteresowanych stron i ich roli w systemach azylowych i systemach przyjmowania w oparciu o krajowe polityki i prawodawstwo oraz sposób ich wdrażania w praktyce. Obejmuje ona stronę poświęconą tymczasowej ochronie, dostępną pod adresem:

<https://whoiswho.euaa.europa.eu/Pages/Temporary-protection.aspx>

EASO, *Przewodnik praktyczny: najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka w procedurach udzielania ochrony międzynarodowej*, 2019.

FRA

National legislation implementing the EU Temporary Protection Directive in selected EU Member States [Przepisy krajowe wdrażające dyrektywę UE w sprawie tymczasowej ochrony w wybranych państwach członkowskich UE], październik 2022, regularnie aktualizowane.

Dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej znajdujące się w państwie członkowskim UE innym niż ich własne – Przewodnik służący poprawie ochrony dzieci ze szczególnym uwzględnieniem dzieci będących ofiarami handlu ludźmi, 2019.

FRA i Komisja Europejska, *Opieka nad dziećmi pozbawionymi opieki rodzicielskiej – Podręcznik służący wzmocnieniu systemów opieki w celu uwzględnienia szczególnych potrzeb dzieci będących ofiarami handlu ludźmi*, 2014.

Europejska sieć opieki

Ukraine information – Resources and information concerning Ukraine [Informacje o Ukrainie – zasoby i informacje dotyczące Ukrainy], ostatnio zaktualizowane 7 października 2022 r.

Komisja Europejska

Unaccompanied and Separated Children fleeing from war in Ukraine – FAQs on Registration, Reception and Care [Małoletni bez opieki i oddzieleni od bliskich, uciekający przed wojną w Ukrainie – często zadawane pytania dotyczące rejestracji, przyjmowania i opieki], 2022.

Strona internetowa „Solidarność UE z Ukrainą” zawierająca informacje dla osób uciekających przed wojną w Ukrainie jest dostępna pod tym adresem: https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/index_en.

- Strona ta zawiera najważniejsze informacje na temat praw związanych z przekraczaniem granicy państwa UE, kwalifikowaniem się do tymczasowej ochrony i ubieganiem się o ochronę międzynarodową, a także praw dotyczących podróżowania wewnątrz Unii Europejskiej.

Biuro UNHCR

Portal danych dotyczących sytuacji uchodźców z Ukrainy

Informacje dla dzieci i młodzieży przybywających z Ukrainy można znaleźć na stronach UNHCR poświęconych pomocy poszczególnych Biur Krajowych, np. Rumunii, Słowacji, Polski.

UNICEF

Guidance for protecting displaced and refugee children in and outside of Ukraine - How authorities and aid workers can help keep children displaced by the war in Ukraine safe from trafficking and other forms of exploitation and abuse [Wytyczne dotyczące ochrony dzieci przesiedlonych i dzieci-uchodźców w Ukrainie i poza jej granicami – W jaki sposób władze i pracownicy pomocy humanitarnej mogą pomóc w zapewnieniu dzieciom przesiedlonym w wyniku wojny w Ukrainie ochrony przed handlem ludźmi i innymi formami wykorzystywania i nadużyć], 10 marca 2022 r.

IOM

IOM, Platform for Counter-trafficking in humanitarian settings [Platforma przeciwdziałania handlowi ludźmi w kontekście humanitarnym].

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego

Missing Children Europe, Practical guidance on preventing and responding to trafficking and disappearances of children in migration [Praktyczne wytyczne dotyczące zapobiegania handlowi dziećmi i ich zaginięciom w kontekście migracji oraz reagowania na te procedery], 2019.

Proguard, Durable solution: integration in the receiving country [Trwałe rozwiązanie: integracja w państwie przyjmującym].

Publications Office
of the European Union

